

Opinnäytetyö (AMK)

Kättilökoulutus

2017

Lotta Blomberg ja Jemina Lahnakoski

NUORTEN SEURUSTELUSUHTEISSA TAPAHTUVA SEURUSTELU- JA SEKSUAALIVÄKIVALTA

Lotta Blomberg ja Jemina Lahnakoski

NUORTEN SEURUSTELUSUHTEISSA TAPAHTUVA SEURUSTELU- JA SEKSUAALIVÄKIVALTA

Nuoruus on ikäkausi lapsuuden ja aikuisuuden välissä. Kun määritellään nuoruutta, siihen ei ole paras kriteeri ikä, vaan tärkeämmiksi siinä nousevat asiat mitkä asiat liittyvät nuoren elämään ja nuoruuteen. Nuoren elämässä esimerkiksi itsenäistyminen ja oman minäkuvan rakentaminen ovat tärkeitä ja se johtaa nuorta rakentamaan identiteettiään kohti aikuisen identiteettiä. Tässä työssä keskitytään 15–18-vuotiaisiin nuoriin. Seurusteluväkivalta on osa parisuhdeväkivaltaa ja se on maailmanlaajuinen ilmiö. Seksuaaliväkivalta on seksiin painostamista, henkistä alistamista ja fyysistä väkivaltaa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää mitä nuorten mielestä on seurusteluväkivalta ja mitkä tekijät johtavat seurustelusuhteissa tapahtuvaan seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Väestöliitto.

Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena. Lähteinä käytettiin eri tietokantoja, kirjallisuutta, nettilähteitä ja tieteellisiä tutkimuksia. Tietoa haettiin eri hakupalveluiden kautta kuten Cinahl Complete ja PubMed. Lähteinä käytettiin pääosin suomenkielisiä lähteitä.

Kirjallisuuskatsauksen mukaan nuorten mielestä seurusteluväkivalta on ravistelua, kiinnipitämistä, avokämmenellä lyömistä, kiristämistä ja huijaamista. Seksuaalinen väkivalta on useimmiten kiinnipitämistä.

Seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan johtavia tekijöitä ovat sosiaaliset syyt kuten ryhmänpaine ja mustasukkaisuus sekä perhesyistä johtuvia tekijöitä kuten vanhempien päihteidenkäyttö ja väkivaltaisuus sekä huono taloustilanne. Nuorten mielenterveysongelmat kuten persoonallisuushäiriöt, masennus ja päihteiden käyttö ovat riskitekijöinä väkivallalle altistumiseen. Nuorten rikoskäyttäytyminen lisää myös riskiä väkivallalle.

Tulevaisuudessa olisi aiheellista tehdä enemmän tutkimuksia aiheeseen liittyen. Aihe on tabu ja nuoret eivät halua puhua aiheesta. Nuorille voitaisiin tehdä esimerkiksi kyselyitä tästä aiheesta, jotta saadaan selville nuorten todellinen avun tarve aiheeseen liittyen.

ASIASANAT:

Nuoret, seurustelu, väkivalta, seurusteluväkivalta, seksuaaliväkivalta

Lotta Blomberg and Jemina Lahnakoski

DATING AND SEXUAL VIOLENCE IN ADOLESCENES DATING RELATIONSHIPS

Adolescence is an era between childhood and adulthood. When defining adolescence, the best criteria is not age, but the things that are associated with the adolescent's life and youth. For example, becoming independent and building one's own life are important in an adolescent's life and lead to the adolescent building his or her identity towards that of a grown-up. This work focuses on adolescents that are aged from fifteen to eighteen years. Dating violence is seen on the same line with a relationship violence and it is a global phenomenon. Sexual abuse is pressuring another into having sex, mental oppression and physical violence. The goal of the thesis was to find out what adolescents think dating violence is and which factors cause the violence occurring in the relationships. The mandator of the thesis is Väestöliitto.

The thesis was done as a literary review. The sources used included different databases, literature, internet sources and scientific researches. The info was gathered through different search engines, like Cinahl Complete and PubMed. The sources were primarily in Finnish.

According to the literary review, the youth think dating violence includes shaking, not letting go of the other person, hitting with an open palm, blackmailing and tricking. Sexual violence is mostly not letting go of the other.

Factors causing abusive dating and sex are social reasons, such as peer pressure or jealousy, and factors caused by family background, for example the parents' use of intoxicants and violence or a poor finance situation. The mental disorders of adolescents, such as personality disorders, depression and the use of intoxicants are risk factors for experiencing violence.

It would be beneficial to do more studies concerning this topic. It is taboo, and adolescents don't want to discuss it. For example, inquiries could be made for the age group, so we would find out the youth's real need for help regarding the topic.

KEYWORDS:

Adolescents, dating, violence, dating violence, sexual violence

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 NUORI	6
2.1 Nuorten seksuaalisuus	7
2.2 Nuorten seksuaalioikeudet	8
3 SEURUSTELU- JA SEKSUAALIVÄKIVALTA	9
3.1 Seurusteluväkivalta	9
3.2 Seksuaaliväkivalta	9
4 OPINÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT	11
5 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄ	12
6 TULOKSET	13
6.1 Seurusteluväkivalta nuorten silmin	13
6.2 Seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan johtavat tekijät	15
6.2.1 Perheen ja lapsuuden vaikutukset	15
6.2.2 Sosiaaliset suhteet ja niiden vaikutukset	16
6.2.3 Mielenterveysongelmat ja seksuaalikäyttäytyminen	17
7 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	19
8 POHDINTA	20
LÄHTEET	22

LIITTEET

- Liite 1. Tiedonhakutaulukko
- Liite 2. Tutkimustaulukko

1 JOHDANTO

Seurusteluväkivalta mielletään parisuhdeväkivallan alakäsitteeksi. Se voi olla joko pojan tai tytön tekemää ja kohdistua joko poikaan tai tyttöön. Nuorten seurustelusuhteen määrittely saattaa olla hankalaa. Raja seurustelun ja ystävyuden välillä voi olla häilyvä ja ne muuttavat muotoaan nopeasti. Nuoret ymmärtävät eri tavoin parisuhteen ja se aiheuttaa eroja erilaisten seurustelusuhteiden välillä. Seurustelusuhteet nuorten keskuudessa voivat olla lyhytkestoisia. (Niemi 2010.) Seurusteluväkivalta ei ole pelkästään fyysistä vaan se voi ilmetä myös henkisenä väkivaltana. Tyypillisesti väkivalta alkaa vähitellen, mutta usein teot alkavat toistumaan useasti ja ne muuttuvat raaemmaksi. (Kovanen 2014.)

Nuorisolain mukaan, nuori määritellään henkilöksi, jonka ikä on alle 29 vuotta (Nuorisolaki 1285/2016.) Tässä työssä nuoren määritelmä on 15–18-vuotiaat, jotta ikäerot nuorten välillä eivät nousisi liian suuriksi. Työssä keskityttiin nimenomaan nuorten välisiin seurustelusuhteisiin.

Oma riskikäyttäytyminen, ongelmat nuoren kotona sekä muut väkivaltakokemukset ovat selkeästi yhteydessä seurusteluväkivaltaan. Perheen talousvaikeudet ja työttömyysongelmat, vanhempien runsas alkoholinkäyttö sekä yhteenotot ja kotiolosuhteissa koetut väkivaltatilanteet ovat yhteydessä siihen, että nuori altistuu seurusteluväkivallalle. (Niemi 2010.)

Nuori voi kohdata häirintää, seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaa reaali- sekä virtuaalimaailmassa, joka voi olla monenlaista ja monitasoista. Uhritutkimusten perusteella nuoret eivät aina edes tiedosta tai käsitä joutuneensa seksuaalisen väkivallan kohteeksi. Seksuaalinen väkivalta rikkoo usein nuoren sisäistä maailmaa, perusturvallisuutta ja häiritsee koko persoonallisuuden ja nuoruuden käsitystä. Pahimmissa tapauksissa seksuaalinen väkivalta jää häiritsemään nuoren seksuaalielämää pitkälle aikuisuuteen asti. (Oranen 2012.)

Seurusteluväkivallan yleisyyttä on tutkittu vain vähän Suomessa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella nuorten kokemaa seurusteluväkivaltaa sekä seksuaaliväkivaltaa. Tavoitteena oli selvittää, että mitä seurusteluväkivalta nuorten mielestä on, sekä mitkä tekijät johtavat seurustelusuhteiden aikaiseen seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan. Opinnäytetyö toteutettiin kirjallisuuskatsauksena ja sen toimeksiantajana toimii Väestöliitto.

2 NUORI

Nuoruuden määrittely ei ole yksiselitteistä, koska nuoruutta voidaan määritellä esimerkiksi iän mukaan, mutta silloinkin nuoruuden raja on häilyvä. Kun määritellään nuoruutta, siihen ei ole paras kriteeri ikä. Tärkeämmiksi siinä nousevat asiat mitkä asiat liittyvät nuoren elämään ja nuoruuteen. Nuoren elämässä esimerkiksi itsenäistyminen ja oman minäkuvan rakentaminen ovat tärkeitä ja se johtaa nuorta rakentamaan identiteettiään kohti aikuisen identiteettiä. (Kivimäki 2014.) Uudessa nuorisolaissa, joka tuli voimaan 1.1.2017, nuori määritellään alle 29-vuotiaaksi (Nuorisolaki 1285/2016). Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin alle 18-vuotiaiden seurustelusuhteiden aikaiseen seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan.

Nuoren elämä on täynnä muutoksia. Nuori kokee uusia asioita, kuten uusia ihmissuhteita ja tilanteita. Tämä voi olla nuorelle ristiriitaista aikaa. Nuori kokee iloa nuoruuden ja aikuisuuden kynnyksellä olevasta vapaudesta, mutta hänellä myös kasvaa huoli kasvavasta vastuusta, joka lisääntyy iän myötä. Nuori kokee monenlaisia tunteita. Toisinaan hän kokee olevansa vielä pieni lapsi, kun taas hetkessä voi tuntea olevansa jo melkein aikuinen. (Kivimäki 2014.)

Nuoruus on ihmiselle luopumisen aikaa, mutta toisaalta hän kokee uusia haasteita, haaveita ja odotuksia. Kuitenkin nuorelle on merkityksellistä luopua lapsuudesta, leikeistä, huolettomuudesta ja läheisten hoivaamisesta. Nuori hakee paikkaansa elämässä ja tarvitsee välimatkaa vanhempiinsa, jotta voisi itsenäistyä. Jokaiselle nuorelle tämä tulee omaan aikaan, mutta halu ja tarve itsenäistyä sekä päättää omista asioistaan tulee josakin vaiheessa joka tapauksessa. Nuoren elämänpiiri laajenee ja kavereiden merkitys ja mielipiteet alkavat vaikuttaa nuoren valintojen tekemiseen sekä arvoihin ja minäkuvaan aina vain enemmän. Nuori miettii, kuka hän on ja millainen haluaa olla. Nuorella on tällöin jo oma tahto, hän näkee itsensä jo omin silmin, eikä vain niin, miten vanhemmat ovat hänet nähneet. (Kivimäki 2014.)

2.1 Nuorten seksuaalisuus

Erilaiset kokeilut päihteisiin ja seksuaalisuuteen liittyen kuuluvat nuoruuteen. Nuori alkaa etsimään rajojaan kokeillakseen, että mikä on oikein ja mikä väärin. (Kivimäki 2014.) Seksuaalisuus on vaiheittain kehittyvä asia osana lapsen ja nuoren yleistä kehitystä. Suuret muutokset, jotka liittyvät sukupuolisuuden kehitykseen tapahtuu nuoruusiässä. Kehitysprosessi, johon kuuluu psyykkisyys, sosiaalisuus ja seksuaalisuus, käynnistyy puberteetti-iässä. Nuoren on totuttava kehonsa muutoksiin, seksuaalisuuden minäkuva kehittyy ja seksuaalinen kiinnostus muita ihmisiä kohtaan kasvaa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (2017) mukaan 16-18-vuotiaana, puberteetin jälkeen ja aikuisuuden kynnyksellä, nuorten suhteet vanhempiin muuttuvat etäisemmiksi ja nuorista tulee itsenäisempiä. Heille on jo selvempää ovatko he heteroja vai homoseksuaaleja. Nuoret kokeilevat seurustelua, hankkivat seksuaalisia kokemuksia kuten suutelevat ja hyväilevät toisiaan, omaan tahtiinsa. Yleensä nuorten seksuaaliset kokemukset etenevät seuraavassa järjestyksessä, ensin suutelu, koskettelu, ja vaatteiden päältä hyväily. Sitten hyväily alasti jonka jälkeen yhdyntä. Lopuksi tapahtuu suuseksi sekä anaaliseksi. (THL 2017.)

Seksuaalisuus käsittää sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, sukupuoliroolit sekä seksuaalisen suuntautumisen, erotiikan, mielihyvän, sukupuolisuhteet ja lisääntymisen. Kokemukset ja ilmenemismuodot seksuaalisuudessa ovat ajatukset, halut, fantasiat, uskomukset, asenteet, seksuaalisuuden harjoittaminen, käyttäytyminen, roolit ja suhteet. Ihminen ei välttämättä kuitenkaan koe tai ilmennä näitä kaikkia. (THL 2017.)

Vuorovaikutuksessa seksuaalisuuteen vaikuttaa monet tekijät. Tällaisia ovat esimerkiksi biologiset, psykologiset, sosiaaliset, taloudelliset, poliittiset, eettiset, lailliset, historialliset sekä uskonnolliset ja hengelliset tekijät. (THL 2017.)

2.2 Nuorten seksuaalioikeudet

Perustavanlaatuisille ihmisoikeuksille erottamaton osa on seksuaalioikeudet ja ne ovat oikeuksina luovuttamattomia ja yleismaailmallisia. Se, että seksuaalioikeudet toteutuu, edellyttää myös muiden ihmisoikeuksien kunnioittamista ja oikeutta sukupuolten tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Se edellyttää myös laajempaa yksilön itsemääräämisoikeuden kunnioitusta ilman hyväksikäyttöä ja pakkoa. Väestöliitto on muokannut IPPF:n (Kansainvälinen Perhesuunnittelujen Liitto) laatiman seksuaalioikeuksien pohjalta julistuksen nuoria koskevan seksuaalioikeuksien julistuksen. Tämä noudattelee myös Maailman terveysjärjestö WHO:n määritelmää seksuaalioikeuksista (2002). (Aaltonen 2012.)

Seuraavat oikeudet on kaikilla nuorilla sukupuolesta, ihonväristä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai terveydentilasta riippumatta.

Kuvio 1. Seksuaalioikeudet. (Väestöliitto)

3 SEURUSTELU- JA SEKSUAALIVÄKIVALTA

3.1 Seurusteluväkivalta

Seurusteluväkivalta on osa parisuhdeväkivaltaa. Seurusteluväkivalta on maailmanlaajuisen ilmiö. Parisuhdeväkivallassa tekijä on usein mies ja teot kohdistuvat naiseen, mutta väkivalta on mahdollista kaikenlaisissa parisuhdemuodoissa. Yhteiskunnallinen keskustelu naisiin kohdistuvasta väkivallasta on lisännyt valmiuksia käsitellä myös miesten kokemaa parisuhdeväkivaltaa. Nykyään ollaan avoimempia keskustelulle väkivallasta myös saman sukupuolen parisuhteissa. Lyönnit, potkut tai kuristaminen ovat vain osa parisuhteessa koettua väkivaltaa. Nuoren on tärkeää oppia tunnistamaan myös muita väkivallan muotoja fyysisen väkivallan lisäksi kuten henkinen, seksuaalinen, taloudellinen ja uskonnollinen väkivalta. (Aaltonen 2012.)

Nuorten seurusteluväkivaltaan liittyy piirteitä, jotka voivat vaikeuttaa väkivaltaan puuttumista. Esimerkiksi kokemattomuus ja itsenäisyyden tavoittelu vaikeuttavat avun vastaanottamista, sekä kaveripiirin sosiaalisen paineen takia siitä irtaantuminen voi olla hankalaa. Yleensä tekijä on vanhempi tyttöjen kokemassa seurusteluväkivallassa. (THL 2014.)

3.2 Seksuaaliväkivalta

Seksuaalinen väkivalta on muutakin kuin seksiin painostamista. Se voi olla myös henkistä alistamista ja fyysistä väkivaltaa. Seksuaaliväkivalta on tehokas nöyryyttämisen muoto. Tekijä voi painostaa kumppaniaan seksiin syyttämällä tätä julkisesti pihtaamisesta. Hän saattaa pitää seksistä kieltäytymistä merkinä uskottomuudesta tai epäilee toista rakkauden ja sitoutumisen puuttumisesta. Hän saattaa uhkailla seurustelusuhteen päättämisellä, mikäli toinen ei suostu seksiin. Tekijä voi kieltäytyä kondomin käytöstä ja painostaa kumppaniaan suojaamattomaan seksiin. (Aaltonen 2012.)

Seksuaalisuus on keskeinen osa ihmisyyttä. Käsitteet seksuaalisuus ja seksi sekoitetaan usein keskenään, mutta ne tarkoittavat eri asioita. Seksuaalisuuden kautta ihminen voi tuntea intiimiä läheisyyttä toisen kanssa ja se voi johtaa seksiin, mutta se voi olla myös paljon enemmän. Seksuaalisuus ohjaa ihmisen tapaa etsiä läheisyyttä ja rakkautta, tuntea kosketusta ja mielihyvää. Seksuaaliväkivalta haavoittaa erityisen kipeästi koko ihmisyyttä, sillä se loukkaa yksityisyyttä ja osuu intiimiin osaa ihmistä. Sen vaikutukset

ihmisyyteen ovat hyvin pitkävaikutteiset. Käsitukset omasta kehosta ja luottamus toisiin ihmisiin ja ihmissuhteisiin murenevat. (Riksförbundet För Sexuell Upplysning 2011; Kallio 2015.)

4 OPINÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSONGELMAT

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää nuorten omia ajatuksia siitä, että mitä seurusteluväkivalta heidän mielestään on sekä selvittää seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan johtavat syyt. Tavoitteena on koota yhteen tietoa eri tutkimuksista ja kirjallisuudesta, jotta nuorten parissa työskentelevät ja nuorten vanhemmat voisivat paremmin ennaltaehkäistä nuoren joutumista näihin tilanteisiin.

Tämän työn tutkimuskysymykset ovat:

1. Mitä seurusteluväkivalta nuorten mielestä on?
2. Mitkä tekijät johtavat nuorten seurustelusuhteen aikaiseen seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan?

5 OPINNÄYTETYÖN MENETELMÄ

Tämä opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksessa selvitetään, että mitä tutkittavasta aiheesta jo tiedetään. Kirjallisuuskatsauksessa kootaan yhteen aikaisemmin tutkittu tieto ja arvioidaan, vertaillaan ja luokitellaan tietoa. Kirjallisuuskatsaus on systemaattisuuden tähtäävä, täsmällinen ja toistettavissa oleva. Kirjallisuuskatsauksen on noudatettava yleisiä vaatimuksia, joita ovat muun muassa objektiivisuus, julkisuus ja kriittisyys. Kirjallisuuskatsaus on siis tutkitusta tiedosta tehtyjä johtopäätöksiä. (Salminen 2011.)

Yleisimmin käytetään kuvailevaa kirjallisuuskatsausta, kuten tässäkin työssä. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on yleiskatsaus ilman tiukkoja rajoja ja tarkkoja sääntöjä. Siinä käytetyt aineistot ovat laajoja, joten tutkittavaa asiaa voidaan kuvata laajasti. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen ohjaavat kysymykset ovat väljempiä kuin muissa kirjallisuuskatsaus-tyypeissä. (Salminen 2011.)

Tutkimuksia ja tietoa tähän opinnäytetyöhön haettiin sähköisistä tietokannoista, kuten Cinahl Complete ja PubMed. Pääasiassa lähteinä käytettiin kirjallisia teoksia ja eri organisaatioiden julkaisuja, kuten Väestöliitto, THL ja Ensi- ja turvakotien liitto. Kirjallisuutta etsittiin Turun kaupungin ja Turun ammattikorkeakoulun kirjastojen hakujärjestelmistä.

Hakusanoina työssä käytettiin muun muassa seuraavia: seurusteluväkivalta, seksuaaliväkivalta, nuoret ja seurustelu, seksuaalisuus sekä seksuaalisuus ja väkivalta. Englanniksi tietoa haettiin esimerkiksi sanoilla dating violence, relationship violence, sexual violence, youth, young people, ja teenage. Tässä opinnäytetyössä käytettiin luotettavia lähteitä ja aikarajaus pidettiin vuosien 2007–2017 välissä. Yksi tutkimus on vuodelta 2005, mutta lähde on edelleen luotettava, pätevä ja aihe ajankohtainen. Liitteenä tämän opinnäytetyön lopussa ovat työssä tiedonhakuun käytetyt tiedonhaku- ja tutkimustaulukko.

6 TULOKSET

6.1 Seurusteluväkivalta nuorten silmin

Nuorten seurustelusuhteet ovat usein kestoaltaan lyhyitä, mutta tunteet voivat olla hyvin voimakkaita. Seurustelu voi merkitä eri nuorille eri asioita. Toiset paneutuvat suhteeseen täysillä, toisille seurustelun ja ystävyden raja on häilyvä. (Kovanen 2014.) Jokainen seurustelusuhde nuoruudessa on tärkeä. Niiden kautta nuori opettelee ihmissuhdetaitoja. Seurustelusuhteet nuorena ovat osa seksuaalikehitystä. (Väestöliitto 2017.)

Näre (2005) kertoi kirjassaan, että nuoret hakevat seurustelusuhteistaan rehellisyyttä ja luotettavuutta. Tärkeinä asioina pidetään myös mukavaa yhdessäoloa, yhteistä aikaa, tunteiden jakamista, uskollisuutta ja turvallisuutta. (Näre 2005.)

Koska nuorten seurustelusuhteet ovat usein lyhytkestoisia, myöskään seurusteluväkivalta ei yleensä kestä pitkään. Sen vaikutukset toki ovat aivan yhtä vakavat, suhteen kestosta riippumatta. Nuori vasta opettelee ihmissuhdetaitoja, joten näillä teoilla voi olla pitkäkestoisia ja vakavia vaikutuksia. (Kovanen 2014.)

Nuoret voivat vähätellä seurusteluväkivallan vakavuutta. Kovin ihastuneena tai rakastuneena kumppanin mustasukkaisuus voi tuntua mukavalta. Mikäli seurustelukumppani on kovin omistushaluinen, voi nuori tuntea itsensä vain entistä halutummaksi. Ensimmäisiä väkivallan merkkejä ei välttämättä edes huomata. (Aaltonen 2012; Kovanen 2014.)

Seurusteluväkivallan määritelmä vaihtelee eri lähteissä. Pääasiassa se käsittää monta väkivallan eri muotoa jaettuna sanalliseen ja sanattomaan väkivaltaan. Yleisimmin puhutaan luokittelusta fyysiseen, henkiseen, seksuaaliseen ja taloudelliseen väkivaltaan. Kaikki väkivallan muodot pitävät sisällään myös henkistä väkivaltaa tarkoituksenaan murskata uhrin itsetuntoa ja luottamus omaan itseensä. (Kovanen 2014.)

Vuonna 2016 pidetyssä nuorisoriikollisuustutkimuksessa kolme prosenttia sekä tytöistä että pojista ilmoitti edeltävän vuoden aikana kokeneensa väkivaltaa nykyisen tai entisen kumppaninsa toimesta. Hakkaamistapauksissa poikien uhreista yksi prosentti oli entinen tai nykyinen kumppani. Tyttöjen uhreista 13 % oli entisiä tai nykyisiä kumppaneita. (Näsi 2016.) Tässä kyselyssä ei ole enempää eritelty väkivallan muotoja.

Vuonna 2013 tehdyssä THL:n kouluterveyskyselyssä seksuaalista väkivaltaa kuvattiin termein vastentahtoinen intiimi koskettelu, seksiin pakottaminen tai painostaminen, sekä maksun tarjoaminen seksistä. Tässä kyselyssä peruskoululaisista tytöistä 20 % ja pojista 9 % vastasivat kohdanneensa seksuaalista väkivaltaa, lukiolaisista tytöistä 23 % ja pojista 6 %. Vastaavat luvut ammattikoululaisista oli tytöillä 33 % ja pojilla 11 %. (Kovanen 2014.)

Fagerlund ym. (2013) kertovat tutkimuksessaan lapsiuhreista, että väkivalta kaikissa muodoissaan on yleisesti vähentynyt. Heidän tutkimuksessaan tehtiin kysely lapsille ja nuorille, ja vastauksia verrattiin aikaisempina vuosina (1988 ja 2008) tehtyihin vastaaviin kyselyihin. Seurusteluväkivallasta ei erikseen kysytty, mutta tässä havaittiin, että internetin kautta tapahtuva kiusaaminen ja seksuaalinen häirintä ovat lisääntyneet. (Fagerlund ym. 2013.)

Tampereen yliopiston Pro gradu työssä vuonna 2010 tehtiin laaja ja kattava kysely suomalaisille yhdeksäsluokkalaisille nuorille. Työn aiheena on seurusteluväkivalta nuorten kokemana. Tätä tutkielmaa ennen Suomessa on julkaistu vain yksi aihetta käsittelevä teos vuonna 2009. Kansainvälisesti aihe on ollut tutkimuksissa 1980-luvulta lähtien. Tästä tiedetään siis vielä varsin vähän, mutta olisi tärkeää saada lisää tutkimustietoa. (Niemi 2010.)

Niemi (2010) käsitteli työssään fyysistä väkivaltaa, väkivallalla uhkailua sekä seksuaalista väkivaltaa. Henkinen väkivalta jäi Niemen työssä siis pois, mikä ei vastaa täysin tässä työssä etsittyjä vastauksia. Tutkielmassa kävi ilmi, että väkivallan teot olivat lieviä, kuten ravistelua tai avokämmenellä lyömistä, mutta lähes aina jätti fyysisiä jälkiä, kuten mustelmia, naarmuja tai ruhjeita. Tytöt olivat väkivallan kohteena useimmin kuin pojat. Useimmiten seurusteluväkivallan muotona oli käytetty väkivallalla uhkaamista. Työssä käsiteltiin seksuaalista väkivaltaa omana alueenaan. Pojat olivat rajautuneet uhreina pois, koska vastauksia oli saatu liian vähän. Kaikki kyselyn tytöt kokivat seksuaalisen seurusteluväkivallan aikana sanallista painostamista, sekä 60 % fyysistä väkivaltaa tämän lisäksi. Yleisin fyysinen seksuaalinen väkivallan teko oli kiinnipitämistä. Muut painostamisen ja fyysisen väkivallan teot olivat huijaaminen, hylkäämisellä uhkaaminen, lääkkeillä tai alkoholilla huumautaminen ja aseman hyväksikäyttö. (Niemi 2010.)

Englannissa tehdyssä tutkimuksessa selvitettiin nuorten kokemaa seurusteluväkivaltaa ja seksuaalista häirintää. Kysely järjestettiin vuoden 2015 lopulla ja siihen vastasi 1751 16-19-vuotiasta nuorta Walesista ja Englannista. Tutkimuksen mukaan jopa yli puolet

nuorista, jotka ovat seurustelleet, ovat kokeneet seurusteluväkivaltaa. Yleisimmin koettu väkivallan muoto oli sanallista ja ei fyysistä. Tekijä käytti uhkailua, kiristämistä ja piti uhriaan tiukan kontrollin alla. (Young ym. 2017.)

Nuorille suunnatuissa kyselyissä ja tutkimuksissa koskien seurusteluväkivaltaa, kysymysvaihtoehdot ovat valmiiksi kirjoitetut. Näin ollen niistä ei löydy suoraan nuoren omaa määritelmää siitä, että mitä seurusteluväkivalta heidän mielestään on. Tässä työssä on kerätty eri kyselyistä suurimmat vastausprosentit saaneet kysymysvaihtoehdot. Näiden avulla saadaan käsitys nuorten mielipiteistä. Nuorten kokemaa väkivaltaa on tutkittu koulu-terveyskyselyissä, lapsiuhritutkimuksissa sekä nuorisoriikollisuuskyselyissä (Pohjoismainen hanke nuorten seurusteluväkivallasta 2016-2017.) Seurusteluväkivaltaa on tutkittu varsin vähän. Useimmiten seurusteluväkivallan muotona käsitellään seksuaaliväkivaltaa.

6.2 Seurustelu- ja seksuaaliväkivaltaan johtavat tekijät

Fyysinen väkivalta joka kohdistuu nuoriin, on yleensä toisten nuorten tekemää. Tuttujen henkilöiden tekemä väkivalta on ylipäättään selvästi yleisempää kuin tuntemattomien tekemä. Tyypillisemmin nuoriin kohdistui väkivaltaa, jossa tekijänä oli sisarus, kaveri tai muu tuttu. Kahdeksan prosenttia tapauksista, joissa nuori koki seksuaalista häirintää, johon voi liittyä myös väkivaltaa, oli toisen nuoren tekemää. Uhrikokemukset olivat yleisempiä tytöillä kuin pojilla. Seksuaalinen väkivalta ilmeni sekä fyysisenä että verbaalisena. (Näsi 2016.)

6.2.1 Perheen ja lapsuuden vaikutukset

Riskikäyttäytyminen ja väkivaltainen ympäristö voivat lisätä nuoren seurusteluväkivaltaan joutumisen todennäköisyyttä. Uhrikokemus voi aiheuttaa riskikäyttäytymistä ja voi altistaa nuoren myös muun tyyppisille uhrikokemuksille. (Niemi 2010.) Myös yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa todettiin, että varhaiset väkivallan kokemukset lapsuudessa ja nuoruudessa toimivat mallioppimisena myöhemmissä ihmissuhteissa. Tällä mallioppimisella on vaikutukset pitkälle nuoruuteen. (Greenman & Matsuda 2016.)

Niemen vuonna 2013 teettämän kyselyn mukaan muussa kuin ydinperheessä asuvat nuoret olisivat kokeneet seurusteluväkivaltaa enemmän kuin muut. Nuoret joiden perheessä oli työttömyyttä, kohtaisivat myös enemmän väkivaltaa suhteissaan. Perheen heikon taloustilanteen ja nuoren seurusteluväkivallalle altistumisen välissä on nähty selvä yhteys. (Niemi 2010.)

Seurusteluväkivaltaa kokeneiden nuorten perheessä vanhemmat riitelivät useammin. Nuorista 14 % näki vanhempiansa riitelevän useammin kuin kerran viikossa. Nuoret jotka olivat kokeneet seurusteluväkivaltaa, heistä 12 % oli nähnyt vanhempansa humalassa kerran viikossa tai useammin vuoden aikana. Seurusteluväkivallan kokemisen ja vanhempien alkoholinkäytön välillä on tilastollisesti merkittävä yhteys. Vanhempien ja nuorten ongelmalliset välit ja kotiin liittyvät ongelmat siis ovat yhteydessä nuorten koetulle seurusteluväkivallalle. (Niemi 2010.)

Greenman & Matsuda tutkivat vuonna 2015 Yhdysvalloissa nuoruuden aikaisen seurusteluväkivallan yhteyksiä aikuisiän parisuhdeväkivaltaan. Tuloksissa huomataan, että yhtäläisyys on selvä. Mitä varhaisemmin nuori näkee tai kokee väkivaltaa, sen suuremmalla todennäköisyydellä hän kokee sitä myös myöhemmin aikuisiässä. Tutkimuksessa selvitettiin myös parisuhdeväkivallalta suojaavia tekijöitä. Näitä olivat läheiset suhteet perheeseen ja ikätovereihin. Tyttöillä etenkin hyvä suhde äitiin, mutta myös isään vähensi riskiä joutua aikuisena parisuhdeväkivallan uhriksi. (Greenman & Matsuda 2016.)

6.2.2 Sosiaaliset suhteet ja niiden vaikutukset

Nuorisoriollisuuskyselyssä nuoren aktiivinen rikoskäyttäytyminen nosti riskiä altistua seurusteluväkivallalle. Muita tekijöitä altistua väkivallalle olivat heikko koulumenestys sekä päihteiden käyttö. (Salmi 2009.) Seurusteluväkivaltaa kokeneilla nuorilla oli yleisempää alkoholin käyttö ja huumeiden kokeileminen. Nuoret jotka olivat kokeneet seurusteluväkivaltaa, olivat aktiivisempia seksuaalisesti kuin muut nuoret, mutta varhainen seksuaalielämän aloittaminen ei merkitse vaikeuksia nuoren elämässä. (Niemi 2010.)

Niemi toteaa, että oma riskikäyttäytyminen, ongelmat kotona ja muut väkivaltakokemukset ovat yhteydessä nuoren riskikäyttäytymiseen joka voi johtaa väkivaltaan seurustelusuhteessa. Talousvaikeudet ja työttömyys perheessä, vanhempien riitely ja alkoholin käyttö ja väkivaltaisuus kotona ovat yhteydessä nuoren riskikäyttäytymiseen ja altistumiseen väkivaltaan. (Niemi 2010.)

Seksuaalisuuteen ja sukupuoleen liittyvät väkivallan kokemukset ovat yhteydessä valtaan ja epätasa-arvoon niin yksilötasolla kuin myös yhteiskunnallisella tasolla. Nuorten kokemalla väkivallalla ja häirinnällä on yhteyksiä seksuaalisuuteen, sukupuoleen ja epätasa-arvoon. Ryhmän paine voi johdattaa nuoren tekemään tekoja joihin hän ei muuten ryhtyisi. Ryhmäpaine voi olla sekä negatiivista että positiivista. Negatiivinen paine kaveripiirissä voi johtaa tyhmiin ja vahingoittaviin tekoihin toista nuorta kohtaan esimerkiksi seurustelusuhteessa. Hyväksyntä ryhmässä on nuorelle tärkeää ja ympäristön vaatimukset on otettava huomioon. Se mahdollistaa myös vallankäytön suhteissa. Nuori voi toimia periaatteidensa vastaisesti päästäkseen ryhmään. Ryhmästä hylkääminen ja torjutuksi tuleminen ovat aina iskuja nuoren itsetunnolle. Läheiset ystävyysuhteet taas toimivat suojaavina tekijöinä joutua seurusteluväkivallan uhriksi. (Aaltonen 2012; Greenman & Matsuda 2016.)

Luottamuksen puute suhteessa voi johtaa haavoittuvuuteen. Kun luottamus puuttuu, se voi johtaa jatkuvaan itsensä suojaamiseen ja riskien laskelmointiin. Nuoren menettämisen pelko suhteessa voi ajaa kohtuuttomiin vaatimuksiin ja näin myös väkivaltainen käytös voi näyttäytyä oikeutetulta. (Niemi 2010.)

Kunnioitus on tärkeää suhteessa ja rakkaudessa. Se liittyy rajoihin ja ilman rajoja ei ole yksityisyyttä. Suhteessa on kunnioitettava toisen fyysistä, psyykkistä ja seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Kunnioitus näkyy käyttäytymisenä ja sen puuttuminen voi johtaa epäkunnioitettaviin tekoihin. (Näse 2010.)

Toistuva mustasukkaisuus on varoitusmerkki alkavasta väkivallasta seurustelusuhteessa. Yleisiä tekosyitä väkivallan käyttämiseen ovat mustasukkaisuuden lisäksi päihtymys, seksistä kieltäytyminen ja stressi. (Aaltonen 2012.)

6.2.3 Mielenterveysongelmat ja seksuaalikäyttäytyminen

Useissa tehdyissä tutkimuksissa on todettu yhteys mielenterveyshäiriöiden ja varhaisessa vaiheessa aloitettujen yhdyntöjen välillä. 15–17-vuotiailla, jotka ovat aloittaneet yhdynnät, ovat masennus, itsetuhoisuus ja riskikäyttäytyminen tavallisimpia. Eritoten tyttöjen keskuudessa on yleisempää altistua depressiolle, kun yhdynnät on aloitettu varhaisessa vaiheessa. Psyykkisten häiriötekijöiden takana on seksuaalinen hyväksikäyttö laajasti tunnistettuna. (THL 2017.) Kaltiala-Heino tarkastelee työseminaarissaan nuoria nuoruusiän kehitysprosessissa. Puberteetti-iässä tapahtuu monia muutoksia

mielenterveyden profiilissa. Nuoruudesta alkaen monet tunne-elämän ongelmat tulevat esiin, kuten ahdistus, depressio, ja syömishäiriöt. Niitä ilmaantuu enemmän tytöillä kuin pojilla, kuten aikuismaailmassakin. Syitä on pohdittu; hormonaaliset, kulttuuriset ja sosiaaliset syyt voivat olla mahdollisia laukaisutekijöitä. Nuoret kokevat sosiaalista ja psykologista kuormittavuutta ja joutuvat monenlaisten haavoittavien tekijöiden kohteeksi. Eri puolilla Eurooppaa on osoitettu, että tytöt ja puberteetti yhdistyvät usein syömishäiriöihin, itsetunto-ongelmiin, masentuneisuuteen, itsetuhoisuuteen ja päihdeongelmiin. Poikien tutkimustulokset ovat ristiriitaisia. Aikaisemmin tulokset osoittivat, että poikien aikainen puberteetti saa pojan tuntemaan itsensä aikuisemmaksi ikätoveriensä seurassa. On ajateltu, ja ajatellaan edelleenkin, että pojan kasvaminen mieheksi on ongelmattomampaa kuin naiseksi tuleminen. Kuitenkin uusien tutkimusten mukaan poikien aikaisempi puberteetti liittyy myös poikien mielenterveyshäiriöihin. Kaltiala-Heinon omassa tutkimuksessa tytöillä erilaiset häiriöt olivat sitä yleisempiä, mitä aiemmin puberteetti alkoi. Näitä olivat masennus, ahdistuneisuus, bulimia, psykosomaattiset oireet, humalanhakuisuus, tupakointi, päihteet ja lintsaminen. Pojilla nähtiin samaa. (Kaltiala-Heino 2010.)

Persoonallisuushäiriöitä ei tulisi sovittaa nuoruusikään, koska persoonan kehitys on vielä kesken. Toisaalta nuorilla on riskialtista käyttäytymistä ja riskinottoa, johon yleensä liittyy holtiton seksuaalikäyttäytyminen. Myös psyykkisesti häiriintynyt voi joutua seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi helpommin kuin terve. Tämä saattaa näkyä negatiivisena ilmiönä nuorilla. Päihteiden käyttö ja pätemisen tarve voivat aiheuttaa paineita ja he voivat kokea painostusta seksuaaliseen kanssakäymiseen ennen omaa halua siihen. Nuori aloittaa intiimikokemukset toiveen tai tiedostamattoman ajatuksen pohjalta ylittääkseen ikäviä vaiheita. (Kaltiala-Heino 2010.)

Nuorten aikainen puberteetti siis johtaa tutkimusten mukaan erilaisiin mielenterveysongelmiin sekä riskikäyttäytymiseen. Se johtaa taas siihen, että nuoret alkavat aikaisemmin kokeilemaan seksiä ja ovat rohkeampia sen suhteen. Tämä voi johtaa seurustelusuhteen aikaiseen seksuaaliväkivaltaan, kun mukaan tulevat vielä päihteet. Päihteet aiheuttavat riskikäyttäytymistä sekä alentavat itsehillintää.

7 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Tässä työssä on otettu huomioon hyvä tieteellinen käytäntö. Se edellyttää, että tutkimus on suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti ja tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.)

Työn lähteinä käytettiin jo julkaistuja tutkimuksia ja artikkeleita aiheesta. Lähteet ovat viitattuina asianmukaisesti eikä teksti ole plagioitua. Aineisto on valittu huolellisesti ja olemassa olevan tutkimusaineiston laajuus, tuoreus ja luotettavuus ovat otettuina huomioon. Hyvien ja tuoreiden lähteiden valitseminen lisää työn luotettavuutta. Kirjallisuuskatsauksen toteutusta ohjaa hyvä tieteellinen käytäntö (TENK 2012). Tämä opinnäytetyö on tehty rehellisesti, huolellisesti ja tarkasti. Tarkkojen lähdemerkintöjen avulla kunnioitetaan alkuperäisten tutkimusten tekijöitä ja heidän saavutuksiaan. Opinnäytetyöhön on haettu kattavasti eri hakusanoilla tietoa, joka lisää työn luotettavuutta. Luotettavuutta heikentää se, että aihetta on tutkittu hyvin vähän ja tutkimuksia aiheesta ei kattavasti löytynyt, eli alkuperäistutkimusten määrä on suppea. Luotettavuutta heikentää myös vieras-kielisten lähteiden mahdollinen väärin tulkinta.

Tutkimusten kohteena ovat alaikäiset nuoret, jolloin pitää muistaa alaikäisiin kohdistuva lainsäädäntö. Nuorisoterveystudkimukset luokitellaan lääketieteelliseen tutkimukseen, jolloin tulee ottaa huomioon laki lääketieteellisestä tutkimuksesta (488/1999). Yleisesti on pyydetty suostumus alaikäisten huoltajilta, mutta tämä ei aina ole tarpeen. Suomen perustuslain ja YK:n lapsen oikeuksien mukaan lapsilla ja nuorilla on oikeus tulla kuuluksi ja vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. Toisaalta lapsenhuoltolaissa (361/1983) todetaan, että lasten huoltajilla on oikeus päättää lastensa asioista. Tutkimuseettinen neuvottelulautakunta ehdottaakin, että lainsäädäntöä täsmennettäisiin näiltä osin. (TENK, Eettinen ennakoarviointi ihmistieteissä.)

Opinnäytetyön aihe on arkaluontoinen sekä yleisesti vähän puhuttu. Nuorten seksuaalikäyttäytymistä sinänsä on pidetty tabuna. Seurustelu- tai seksuaaliväkivalta on myös vältetty aihe koko väestössä. Nuorten kanssa näistä aiheista puhuessa, on muistettava hienovaraisuus, mutta heilläkin on oikeus tuoda mielipiteensä julki.

8 POHDINTA

Tavoitteena oli löytää mahdollisimman laajasti tietoa aiheesta, mutta tutkimuksia on tehty melko vähän koskien nuorten seksuaaliväkivaltaa. Opinnäytetyön tarkoituksen mukaisesti saatiin kuitenkin melko hyvin koottua tietoa nuorten seurustelusuhteiden aikaisesta seurustelu- ja seksuaaliväkivallasta. Tietoa aiheesta olisi kaivattu kuitenkin lisää, varsinkin nuorten itsekokemaa ajattelua seurustelusuhteista ja sen sisällä tapahtuvasta seurustelu- ja seksuaaliväkivallasta. Tätä tietoa voidaan kuitenkin käyttää seurustelu- ja seksuaaliväkivallan ehkäisyyn, kun siihen johtavia tekijöitä on selvillä. Vanhemmat ja esimerkiksi opettajat pystyvät hyödyntämään tätä aineistoa omaan käyttöönsä ja pyrkiä omalla toiminnallaan estämään nuorten seurustelusuhteiden aikaisia ongelmia.

Opinnäytetyön ensimmäinen kysymys oli, että mitä nuoret itse ajattelevat seurusteluväkivallan olevan. Aiheesta löytyi hakusanoilla paljon kirjallisuutta ja tutkimuksia, mutta suomalaisia vain muutama. Itse kysymystä koskevaa tutkimusta ei ole tehty. Näin ei saatu suoraa vastausta kysymykseen. Työhön olisi haluttu etenkin suomalaisten nuorten kokemuksia. Tietoa löydettiin kuitenkin seurusteluväkivallasta, mikä toi opinnäytetyöhön materiaalia varsinkin toiseen tutkimuskysymykseen. Miksi suomessa on tutkittu vain vähän aiheita? Mielestämme aiheita tulisi tutkia enemmän, koska nuoret kokevat suhteissaan jatkuvasti erinäistä väkivaltaa ja siihen tulisi puuttua enemmän.

Opinnäytetyön tuloksista käy ilmi, että kouluterveyskyselyssä seksuaalista väkivaltaa kuvattiin termein vastentahtoinen intiimi koskettelu, seksiin pakottaminen tai painostaminen, sekä maksun tarjoaminen seksistä. Nuorten mielestä seurusteluväkivalta on myös ravistelua, avokämmenellä lyömistä ja kiinnipitämistä. Yleisin fyysinen seksuaalinen väkivallan teko oli kiinnipitämistä. Muut painostamisen ja fyysisen väkivallan teot olivat huijaaminen, hylkäämisellä uhkaaminen, lääkkeillä tai alkoholilla huumaaminen ja aseman hyväksikäyttö.

Ilmeni, että psyykkisesti häiriintynyt voi joutua seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi helpommin kuin terve. Päihteiden käyttö ja pätemisen tarve voivat aiheuttaa paineita ja nuoret voivat kokea painostusta seksuaaliseen kanssakäymiseen ennen omaa halua siihen. Nuorten aikainen puberteetti johtaa tutkimusten mukaan erilaisiin mielenterveysongelmiin sekä riskikäyttäytymiseen. Se johtaa taas siihen, että nuoret alkavat aikaisemmin kokeilemaan seksiä ja ovat rohkeampia sen suhteen. Tämä voi johtaa seurustelusuhteen aikaiseen seksuaaliväkivaltaan, kun mukaan tulevat vielä päihteet. Päihteet aiheuttavat

riskikäyttäytymistä sekä alentavat itsehillintää. Nuorten päihteidenkäyttöä tulisi valvoa ja siihen tuli puuttua ajoissa, jotta voidaan ehkäistä sen tuomaa riskikäyttäytymistä.

Riskikäyttäytyminen ja väkivaltainen ympäristö voivat lisätä nuoren seurusteluväkivaltaan joutumisen todennäköisyyttä. Uhrikokemus voi aiheuttaa riskialtista käyttäytymistä ja voi altistaa nuoren myös muun tyyppisille uhrikokemuksille. Ympäristön malli on siis tärkeä nuoren elämässä.

Tutkimuksista kävi myös ilmi, että muussa kuin ydinperheessä asuvat nuoret olisivat kokeneet seurusteluväkivaltaa enemmän kuin muut. Nuoret joiden perheessä on työttömyyttä, kohtaavat myös enemmän väkivaltaa suhteissaan. Perheen heikon taloustilanteen ja nuoren seurusteluväkivallalle altistumisen välissä on nähty selvä yhteys. Seurusteluväkivaltaa kokeneiden nuorten perheessä vanhemmat riitelivät useammin. Nuoret jotka olivat kokeneet seurusteluväkivaltaa, heistä 12 % oli nähnyt vanhempansa humalassa kerran viikossa tai useammin vuoden aikana. Seurusteluväkivallan kokemisen ja vanhempien alkoholinkäytön välillä on tilastollisesti merkitsevä yhteys. Miten puuttua vanhempien käytökseen esimerkiksi kouluissa, jos nuori kertoo ongelmista kotona?

Nuoren aktiivinen rikoskäyttäytyminen nostaa myös riskiä altistua seurusteluväkivallalle. Muita tekijöitä altistua väkivallalle ovat heikko koulumenestys sekä päihteiden käyttö. Ryhmän paine voi johdattaa nuoren tekemään tekoja joihin hän ei muuten ryhtyisi. Negatiivinen paine kaveripiirissä voi johtaa tyhmiin ja vahingoittaviin tekoihin toista nuorta kohtaan, esimerkiksi seurustelusuhteessa. Muita tekijöitä ovat luottamuksen puute, epäkunnioitus ja mustasukkaisuus suhteessa.

Aihetta tulisi jatkossa tutkia enemmän Suomessa ja kansainvälisellä tasolla. Aihe on tabu, mutta nuorten välisissä suhteissa tapahtuu paljon erilaisia väkivallan tekoja, myös seksuaaliväkivaltaa. Nuorille suunnattuja kyselyjä voisi päivittää ja kartoittaa näin tilannetta seurustelusuhteiden aikaisesta väkivallasta. Kartoittamalla nuorten tilannetta, olisi siihen helpompi puuttua, kun tiedetään, että mihin asioihin tulee kiinnittää huomiota ja missä nuoret eritoten tarvitsevat aikuisten apua ja tukea.

LÄHTEET

Aaltonen, J. 2012. Turvataitoja nuorille. Opas sukupuolisen häirinnän ja seksuaalisen väkivallan ehkäisyyn. Tampere: Tampereen Yliopistopainos Oy.

Fagerlund, M.; Peltola, M.; Kääriäinen, J.; Ellonen, N. & Sariola, H. 2013. Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2013. Lapsiuhritutkimuksen tuloksia. Tampere, Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 110. Viitattu 16.11.2017. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86726/Raportteja_110_lapsiuhritutkimus_web.pdf

Greenman, S. & Matsuda, M. 2016. From early dating violence to adult intimate partner violence: Continuity and sources of resilience in adulthood. *Criminal Behaviour and Mental Health* 26. 293-303. Viitattu 16.11.2017. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5155443/>

Kallio, M. 2015. Oon siellä jossain mun. Helsinki: Väestöliiton Familia Oy.

Kaltiala-Heino, R. 2010. Nuorten seksuaaliterveys-yhteinen asia. Työseminaari. THL. Viitattu 15.11.2017. https://www.thl.fi/documents/10531/105148/seksuaalisuus_ja_mielterv_nuor_luento%20.pdf

Kivimäki, J. 2014. Näkövammaisten Keskusliitto ry. Viitattu 13.11.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/lapset-perheet/nuoruus>

Kovanen, T. 2014. Väkiältä nuorten seurustelu-suhteissa. Teoksessa Kovanen T. & Pitkänen M. (toim.) 2014. Rispektii – Näkökulmia nuorten kohtaamaan perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan. Ensi- ja turvakotien liitto ry. PDF-dokumentti. Viitattu 22.9.2017. http://www.e-julkaisu.fi/ensi_ja_turvakotien_liitto/rispektii/

Kovanen, T. 2017. Ensi- ja turvakotienliitto. Viitattu 22.9.2017. <https://ensijaturvakotienliitto.fi/vaikuta-yhteiskuntaan/tilastotietoa/>

Niemi, J. 2010. Seurusteluväkivaltalta nuorten kokema. Pro gradutyö. Sosiaalitutkimuksen laitos. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 15.9.2017. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/81555/gradu04280.pdf?sequence=1>

Nuorisolaki 1285/2016. Annettu Helsingissä 21.12.2016. Viitattu 15.11.2017. Saatavilla <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Näre, S. 2005. Styylaten ja pettäen. Luottamus ja postindividualismi nuorten sukupuoli-kulttuurissa. Helsinki: Yliopistopaino.

Näsi, M. 2016. Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2016. Katsauksia 18/2016. Helsinki. Viitattu 16.11.2017. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/169509/Katsauksia_18_N%C3%A4si_2016.pdf?sequence=1

Näse, Barbro. 2010. Två liv ihop. Teoksessa DejtPARK – underlag för dialoger kring sällskapande och parbildning.

Oranen, M. 2012. Lapsi ja perheväkivaltalta. Teoksessa: Lapsen kaltoinkohtelu. 2. uudistettu painos. Toim. A. Söderholm & S. Kivitie-Kallio. Helsinki. Duodecim.

Riksförbundet För Sexuell Upplysning (RFSU). 2011. Maailman terveystieteiden (WHO) seksuaalisuuden määritelmä. Viitattu 1.10.2017. <http://www.rfsu.se/fi/Suomi/Seksi-ja-suhteet/Seksuaalisuus-lapi-elaman/>

Salmi, V. 2009. Nuoret seurusteluväkivallan uhreina. Teoksessa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 246. Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset, Nuorisorikollisuuskyselyn tuloksia 1995-2008. Helsinki 2009. Viitattu 16.11.2017. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/152432/246_nuorten_rikosk_ytt_ytyminen_ja_uhrikokemukset.pdf?sequence=2

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja, opetusjulkaisuja 62, julkisjohtaminen 4. Vaasan yliopisto. Viitattu 22.9.2017. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf

THL. 2014. Seurusteluväkivalta. Viitattu 15.9.2017. https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/lahisuhde_perhevakivallan_ehkaisytyo/lahisuhde/seurusteluvakivalta

THL. 2017. Medialle. Viitattu 14.11.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eri-toimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/seksuaaliterveys/nuoret-ja-seksuaalisuus>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Viitattu 25.9.2017. http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Vuosiluku puuttuu. Eettinen ennakoarviointi ihmistieteissä. Tutkittavien itsemääräämisoikeus. Viitattu 27.11.2017. <http://www.tenk.fi/fi/eettinen-ennakoarviointi-ihmistieteissa#1>

Väestöliitto. 2017. Seurustelu. Viitattu 15.11.2017. <https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/mina-ja-muut/seurustelu2/>

Young, H.; Turney, C.; White, J.; Bonell, C.; Lewis, R. & Fletcher, A. 2017. Dating and relationship violence among 16-19-year old's in England and Wales: a cross-sectional study of victimization. Viitattu 23.11.2017. <https://academic.oup.com/jpubhealth/advance-article/doi/10.1093/pubmed/fox139/4614416#100145656>

Liite 1. Tiedonhaku-aulukko

Pvm	Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Osumat	Valitut tutkimukset
14.9.2017	Finna	seurusteluväkivalta	-	1	1
14.9.2017	Finna	seksuaaliväkivalta	2007– 2017, kirja	18	0
14.9.2017	Cinahl	dating violence AND young people or youth or adolescents or young adults or teenagers	2007- 2017, Full text	95	1
14.9.2017	Cinahl	relationship violence AND young people or youth or adolescents or young adults or teenagers	2007– 2017	85	0
14.9.2017	Cinahl	sexual violence AND young people	2007– 2017	53	0
15.9.2017	Arto	seurusteluväkivalta	-	2	1

15.9.2017	Vaski	seksuaaliväkivalta	2007– 2017	69	0
15.9.2017	Vaski	seksuaalinen väki- valta	2007– 2017	66	1
15.9.2017	Vaski	seurusteluväkivalta	2007– 2017	9	0
15.9.2017	Vaski	seurustelu nuoret	2007– 2017, kirja	122	2
1.11.2017	PubMed	dating and relat- ionship violence	Free full text, 2007– 2017	95	1
1.11.2017	Google Scholar	Nuorten rikoskäyt- täytyminen	-	428	2

Liite 2. Tutkimustaulukko

Tekijä, teos, vuosi, maa	Tarkoitus	Osallistujat, tutkimusmenetelmä	Tulokset
Aaltonen, Turvataitoja nuorille. 2012. Suomi	Tavoitteena ennaltaehkäistä nuoriin kohdistuvaa seurustelu- ja seksuaalista väkivaltaa sekä seksuaalista häirintää. Kirjassa harjoituksia nuorille. Työväline nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille.	Kirja	-
Fagerlund ym. Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2013. Lapsiuhrikokemusten tuloksia. 2013. Suomi	Tavoitteena kuvata viime vuosina tapahtuneita muutoksia lapsiin ja nuoriin kohdistuvassa väkivallassa, sen esiintyvyydessä ja ilmenemismuodoissa. Viranomaisten tietoon tapauksia tuodaan vähän,	Suomalaiset kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset valtakunnallisen kyselyn avulla. Kyselylomake. n= 11 364	Lapsiin ja nuoriin kohdistunut väkivalta on vähentynyt kaikissa muodoissa edelliseen kyselyyn (2008) verrattuna. Väkivaltakokemuksissa on yhä eroja sukupuolen ja etnisen taustan mukaan. Pojat kokevat väkivaltaa julkisilla paikoilla, kun taas tytöt

	joten nuorten omailmoitusta pidetään tärkeänä kanavana näin kyselyjen avulla.		kotona. Tärkeänä huomiona nousi esille poikien kohtaama väkivalta esim. harrastuksissa.
Greenman & Matsuda, From early dating violence to adult intimate partner violence: Continuity and sources of resilience in adulthood. 2016, USA	Selvittää varhain nuoruudessa tapahtuvan seurusteluväkivallan jatkumista tai yhteyttä aikuisiällä tapahtuvaan parisuhdeväkivaltaan. Selvitettiin myös väkivallalta suojaavia tekijöitä.	Pohjautuu vuonna 1984 aloitettuun Rochester Youth Development Study-tutkimukseen. Tutkimuksen tuloksista on kerätty vastaukset ongelmiin.	Jos nuori on seurustelusuhteessaan kokenut väkivaltaa, on todennäköisyys suuri kohdata sitä myös aikuisena parisuhteessa. Perheiden ja läheisten tuella on suuri merkitys sillä, että nuori ei koe väkivaltaa enää aikuisuudessa.
Kallio, Oon siellä jossain mun. 2015, Suomi	Seksuaalista väärinkäyttöä kokeneiden omia tarinoita.	Kirja	-
Niemi, Seurusteluväkivalta nuorten kokemana 2010 Suomi	Nuorten näkemyksiä ja kokemuksia seurusteluväkivallasta. Millaista se on	Lomakekysely koulussa, vastaajina	Väkivallan teot useimmiten lieviä. Tyttöihin kohdistuu vakavammat vammat. Kyselyssä seksuaaliväkivallan

	luonteeltaan ja millaisissa tilanteissa sitä tapahtuu. Vaikuttaako nuorten sosiaalinen tausta siihen, kuka kokee seurusteluväkivaltaa.	suomalaiset yhdeksäsluokkalaiset. Vastauksia 5775 kpl.	tulokset vain tytöiltä, koska poikien osuus vastauksista niin pieni. Sosiaalisella taustalla merkitystä. Kotona ilmenevät ongelmat yhteydessä nuorten riskikäyttäytymiseen ja väkivallan teot kasautuvat samoille nuorille. Aihetta ei ole tutkittu riittävästi.
Näre, Styylaten ja pettäen. 2005. Suomi	1990-luvun laman kourissa kasvaneiden lasten, nykyisin nuorten, käsityksiä sukupuoli-kulttuurista ja rakkaudesta.	Haastattelut helsinkiläisissä nuorisotaloissa. n=54. Ryhmähaastatteluja 19, yksilöhaastatteluja 6 kpl. Haastateltavat iältään 12-18 vuotta.	Näre kirjoitti tutkimuksestaan kirjan nuorten parissa työskenteleville ammattilaisille. Hyvää lukemista myös nuorille itselleen.
Näsi, Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset 2016. 2016. Suomi	Esitellään Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin keväällä 2016 laatiman	Kysely yhdeksäsluokkalaisille 68 suomalaisessa	Rikollisuus vähentynyt edelliseen tutkimukseen verrattuna kaikissa kysytyissä rikollisuuden muodoissa.

	nuorisoriikollisuuskyselyn päätulokset.	yläkoulussa. Vastauksia 6061 kpl.	
Salmi, Nuoret seurusteluväkivallan uhreina. Teoksessa Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 246. Nuorten rikoskäyttäytyminen ja uhrikokemukset, Nuorisoriikollisuuskyselyn tuloksia 1995-2008. 2009. Suomi	Tarkastellaan nuorten rikollisuuskäyttäytymistä ja sen muutoksia vuosien 1995 ja 2008 välillä.	Nuorisoriikollisuuskyselyt vuosilta 1995, 1996, 1998, 2001, 2004 ja 2008. Perusjoukkona koko maan suomalaisten yläkoulujen yhdeksäsluokkalaisten.	Laaja kuva nuorison rikollisuuskäyttäytymisestä, jonka perusteella voidaan tehdä ennaltaehkäiseviä toimia.
Young ym. Dating and relationship violence among 16-19-year old in England and Wales: a cross-sectional study of victimization. 2017. Englanti.	Tavoitteena selvittää nuorten sosiaalisten taustatekijöiden, seurustelukäyttäytymisen ja seksuaali-identiteetin vaikutusta ja yhtäläisyyttä seurusteluväkivallan uriksi joutumiselle.	Poikittaistutkimus 16-19 v nuoret Englannissa ja Walesissa. n= 1751	Seurusteluväkivalta on huolestuttavan yleistä Englannissa ja Walesissa ja asiaan pitää puuttua.

